

Rapport om oppfølging av studiekvalitet

Rapporten er en oppfølging av møte om studiekvalitet 9. februar 2011 (se vedlegg).

I lys av IFIKKs økonomiske situasjon har dette årets studiearbeid mye dreid seg om å få oversikt og kontroll over våre ressurser. Vi har et nytt ledertam som har fått et fremtidig stort underskudd i fanget og arbeider med å kalibrere virksomheten deretter.

Vi har vært opptatt av at dette ikke skal gå utover studiekvaliteten, men heller kvantiteten. Vi har også forsøkt å kombinere tenkning om studiekvalitet med økonomi i den grad det lar seg gjøre. IFIKKs studiepoengproduksjon har vært nedadgående de siste årene, så dette er en dyd av nødvendighet. Et eksempel på et område der tenkning rundt økonomi og studiekvalitet potensielt kan gå hånd i hånd, er uttelling for veiledning på emner med integrert vurdering. Denne høsten har vi internt diskutert og kommet frem til at det ikke bør gis uttelling for veiledning dersom det ikke sies eksplisitt i emnebeskrivelsen at studentene har krav på individuell veiledning. Fagene er nå i ferd med å se på sine emner med tanke på endringer. På denne måten mener vi at et initiativ som hadde som utgangspunkt at det var uøkonomisk for instituttet å automatisk godskrive timer for noe som kanskje ikke ble gjort, kan bli til et insitament for både studenter og lærere til å aktivt utnytte veiledningssituasjonen der dette er pedagogisk viktig.

Mentorordning for nyansatte

IFIKK satte våren 2011 i gang en ordning der vi utnevnte en mentor for alle nyansatte, gjennomføringsstipendiater og postdoktorer med undervisningsplikt. Mentorens oppgaver er først og fremst knyttet til "inkulturalisering" i IFIKKs undervisningsverden, dvs. han eller hun skal bistå sin adept med for eksempel dechiffring av emnebeskrivelser og hjelp med pensum. En viktig bestanddel er besøk på adeptens forelesning. Mentor får godskrevet timer i sitt arbeidstidsregnskap mot utfylling av et enkelt skjema. For ytterligere beskrivelse og skjema, se http://www.hf.uio.no/ifikk/om/organisasjon/styret/moter/2011/O-sak%202_Mentorordningen.pdf

I dag er mellom fem og ti mentorer og adepter i sving. Ordningen har vært godt mottatt, men den krever bedre oppfølging fra fagledere. Det kunne nok også ha vært en bedre orientering av mentorene om deres oppgaver i oppstarten. Dette må vi forbedre ved første korsvei, men konklusjonen så langt er at dette er et tiltak med potensiale. Dette er selvsagt også å anse som en pilot i forhold til en mer generell kollegaveiledning i regi av instituttet.

Egen IFIKK-Exfac

Det avvikles i høst for første gang en felles Exfac-variant beregnet i hovedsak på programstudenter på idehistorie og kunsthistorie. Siden begge fag er på IFIKK, kan dette emnet være et positivt bidrag til samarbeid og felles identitet, både faglig og miljømessig på instituttet.

Emnet har et fellespensum, samt et mindre fagspesifikt pensum. Hovedlærer er fra idehistorie og har ansvar for både fellesdel og idehistoriedelen. Kunsthistoriedelen ivaretas av en lærer fra kunsthistorie.

Siden emnet går for første gang dette semesteret, er erfaringene med så langt begrensede. Både undervisnings- og vurderingsformer må evalueres og drøftes nærmere; for eksempel er pensum på emnet såvidt mangfoldig at det nok kanskje egner seg bedre for en skoleeksamen enn for en tredagers hjemmeeksamen, slik tilfellet er i dag.

Så langt har det ikke vært anledning til å se nærmere på mulighetene for å etablere en felles Exfac for alle IFIKKs programmer. Her er spesielt logikk-delen i den nåværende filosofi-varianten en utfordring, samt at studieløpet på antikkprogrammet legger opp til Exfac 1 2. semester mot 1. semester i de øvrige programmene.

Testing av nye evalueringsformer

Våren 2011 fullførte tidligere undervisningsleder, Dragana Bozin, et forsøksprosjekt om evalueringsformer (se http://www.hf.uio.no/ifikk/om/organisasjon/styret/moter/2011/O-sak%202_Forelopig%20rapport%20evalueringsprosjekt%20h10%20v11.pdf).

Spørreundersøkelsen som ble utført blant de vitenskapelig ansatte, forsøksprosjektet og rapporten har ført til en bevisstgjøring og til dels samtale om evalueringsvirksomheten ved instituttet. Mye har dreid seg om å bevisstgjøre lærerne om at dette først og fremst kan være nyttig for dem og deres undervisning snarere enn som en eller annen form for ekstern kontrollrapport. Selv om en del lærere var involvert og også fortsetter med noen av evalueringsformene, gjenstår det mye når det gjelder kulturendring. Viktig arbeid videre må nå skje på fagnivå.

Seminarundervisning og gruppelærere

På møtet i februar var både studentene og IFIKK opptatt av bedre oppfølging av studenter som fungerer som gruppelærere ved instituttet. Vi har vært opptatt av å bedre kontakten mellom lærere og gruppelærere og kontakten gruppelærere i mellom, og har i enkelte tilfeller vurdert mer direkte pedagogisk oppfølging – her er det nok idehistorie som er kommet lengst og noe er også falt litt i fisk i vekslingen

mellom fagledere. Her følger en kort beskrivelse av bruken av gruppelærere på fagene og hvordan de jobber.

På de tre obligatoriske innføringsemnene i idéhistorie er det de siste to semestrene gitt tilbud om masterstudentledede kollokvier. Hensikten har vært å hjelpe studentene til gode arbeidsmetoder, skape fora for arbeid med fag og pensum, bygge studentmiljø og styrke samspillet mellom innføringsemnene - som fokuserer på hver sine historiske epoker.

Oppslutningen og tilbakemeldingen på kollokviene har vært jevnt over god. Enkelte kollokvieledere har hatt ansvar for kollokvier på mer enn et emne, noe som også har fungert integrerende. Masterstudentene fungerer også som gode identifikasjonsfigurer for studentene og bidrar også som brobyggere mellom fagmiljøet og studentmiljøet.

Det har vært arrangert et par samlinger for kollokvielærerne, der også faglærer og nettlærer deltar. Dette har vært nyttig for å samtale om og utvikle opplegget, og også for tilbakemeldinger om kvalitet på opplegg og undervisning. Fagområdet for universitetspedagogikk (FUP) har også tilbudt seg å hjelpe til med rådgivning, og dette vil kunne være en verdifull ressurs om det lykkes å videreføre det på mer permanent basis.

På filosofi har det vært benyttet masterstudenter som gruppelærere på innføringsemnene i mange år. Høsten 2010 samlet instituttledelsen disse til en lunsj sammen med hovedlærerne. Dette ble oppfattet som positivt. Dessverre har vi ikke fått gjentatt dette, men behovet er definitivt ikke borte.

Gresk og latin har også i flere år brukt nåværende og tidligere masterstudenter som lærere i støtteundervisningstimer. Disse lærerne har så langt ikke fått tilbud om pedagogisk opplæring, men har hatt tett kontakt med hovedlærer på emnet i løpet av undervisningsperioden for å diskutere problemstillinger knyttet til undervisningen.

Fellesveiledning på master- og PhD-nivå

Prinsippet er enkelt: med jevne mellomrom samler veilederen studentene til et fremleggingsseminar i liten skala, der en av studentene presenterer en tekst under arbeid for felles diskusjon. Utbyttet er flerfoldig: mange av temaene som tas opp er relevante for fler enn den som legger det fram, studentene er gode lesere og kritikere av hverandres tekster og de lærer mye av å delta i en vitenskaplig diskusjon. Ikke minst viser samlingene seg å ha faglig-sosial verdi. På PhD-nivå fungerer fellesveiledningen som prosjektseminar ettersom de tre stipendiatene som for tiden deltar er knyttet til et felles forskningsprogram. Her legger også veilederen fram egne pågående arbeider.

Så langt er det kun én lærer på kunsthistorie som har forsøkt fellesveiledning, og kun der studentene arbeider innenfor samme felt. Ordningen bør kunne utvides til å omfatte andre studenter den aktuelle læreren veileder, dog på bekostning av den faglige spissingen som fellesveiledningen i sin nåværende form tilbyr.

Selv om fellesveiledning aldri kan erstatte individuell veiledning, kan det fungere som et supplement og til en viss grad en rasjonalisering. De positive erfaringene så langt gjør at vi ønsker å lansere dette som en ordning også andre lærere kunne forsøke.

Gjennomføring på master

Arbeidet med å bedre gjennomføringsandelen på masterprogrammene pågår, og flere tiltak er såvidt nye at det er for tidlig å måle noen effekt av dem. I tråd med nye retningslinjer fra fakultetet, stiller vi nå strengere krav til gjennomføring og informerer også studentene langt tydeligere om dette når de tas opp. Det arbeides også med sammensetning og oppbygging av masterprogrammene. På filosofi har vi opprettet et oppgaveseminar der studentene skal komme i gang med arbeidet med masteroppgaven, men dette er først gjort obligatorisk for studenter med opptak fra inneværende semester. Håpet er at emnet skal bidra både til gjennomføringen og til at studentene raskere får tildelt og kommer i kontakt med veileder enn tidligere.

Studiepoengsproduksjonen generelt på masternivå viser en markant oppgang fra våren 2010 til våren 2011 både på filosofi og idehistorie, mens kunsthistorie går ned i samme periode. Det er ingen nevneverdig endring på gresk og latin. Oppmeldingstallene for masteroppgave-emnene for inneværende semester ligger omtrent som normalt, bortsett fra på idéhistorie der det er oppmeldt bortimot dobbelt så mange som normalt. Forhåpentligvis er dette et tegn på at det nye masterprogrammet i idéhistorie fungerer langt bedre enn den gamle studieretningen på KIS-programmet.

Podcasting på Exphil

Podcasting ved Exphil er fremdeles en prøveordning ved IFIKK, både i den forstand at vi ikke kan gi pålegge våre forelesere dette og at vi også fremdeles må kunne vurdere nytten av tiltaket. Foreløpig virker tiltaket som godt egnet i studiesammenheng (se <http://www.hf.uio.no/ifikk/studier/aktuelt/aktuelle-saker/2011/podcasting.html>) og vi er spente på hvordan podcasting slår ut ved selvstudiumsvarianten nå i høst – en nedgang i strykprosenten vil være en indikator på nytte. I høst har alle forelesere akseptert podcasting, men til våren er det ikke sikkert at oppslutningen blir 100%.

Uansett videreføres prosjektet i vårsemesteret 2012, og det er foreløpig svært liten grunn til å tro at nyordningen vil opphøre. Imidlertid må det bemerkes at det krever

en god del administrative ressurser, og dersom podcasting i fremtiden skal bli en like stor selvfølge som studentene hevder det bør være, forutsettes det at man finner tekniske løsninger som ikke krever at en administrativt ansatt er tilstede på alle forelesninger som skal podcastes.

PPU: latin og filosofi

Dette var primært HF's "lekse" i etterkant av vårens møte. IFIKK vil gjerne likevel melde inn at når det gjelder latin har dette også blitt tatt inn som et ledd i SAK-prosessen. I dag har ingen av universitetene et slikt tilbud, men det ville være rimelig at ett sted tok et nasjonalt ansvar. Dette er et typisk sted man kunne oppnå arbeidsdeling og studentene vil være såpass motiverte at de kan flytte på seg. Praksis kunne jo også legges til egen region.

Formidlingstrening og prosjektbeskrivelse på master

Dette var en idé som sprang ut av instituttets seminar om arbeidslivsrelevans høsten 2010. Idéen var at masterstudenter laget en kort populærvitenskapelig web-presentasjon av sitt prosjekt, enten knyttet til prosjektbeskrivelses-emner eller i en workshop, under veiledning av noen som kan formidling. Disse presentasjonene kunne så ligge på våre nettsider og fungere som informasjon til vordende studenter og andre om hva slags type ting våre MA-studenter kan arbeide med. Idéen har foreløpig blitt på skissestadiet og det forrige fagkoordinatorteamet rakk ikke å implementere noe av det. Det nye faglederteamet har nettopp hørt om ideen og er ikke upositive, men det er mulig vi burde koordinere oss litt med HF's informasjonsavdeling og vår egen web-redaksjon.

Erfaring med undervisning med utenlandssentrene

På møtet i februar ble det diskutert en del problemer rundt emnet ROMA2020. Dette emnet er på 20 studiepoeng og mens arkitekthøyskolen har gitt et tilleggskurs på 10 studiepoeng som har vært direkte relevant, har vi ikke hatt noe tilsvarende tilbud. Studenter som har ønsket å avlegge 30 studiepoeng mens de er i Roma, har vært henvist til de øvrige emnene i kunsthistorie som tilbys der nede. I etterkant av møtet har vi opprettet et direkte etterfølgende emne i Romas idéhistorie (ROMA2021). I dag er 5-6 studenter påmeldt dette og ROMA2020 har 21 påmeldte. I det hele tatt ser vi en markert økning i søkingen til de tverrfaglige kursene ved utenlandssentrene for øyeblikket. Mens vi i vår hadde uvanlig få studenter på ANT-emnene i Athen og Roma (henholdsvis 9 og 11), har vi nå en rekordstor økning med over 50 søkere. ANT-emnene var også inne i debatten når det gjelder SAK-prosessen når det gjelder antikken. Påmeldingsprosedyrer er heldigvis blitt enklere og studenter slipper å

semesterregistrere seg ved UiO, men det er fortsatt en del hindre som skal klatres over før kursene oppleves som reelt nasjonale.

Status for SAK-prosjektet på Exphil

Prosjektgruppen for SAK-prosjektet på Exphil arrangerte et dagsseminar i Trondheim våren 2011. På seminaret la de forskjellige universitetene frem sine pensa, opplegg og ressursbruk. Det var til dels store sprik. Dessverre ble det ikke noe av referatet som skulle skrives fra møtet, men prosjektet har en del penger igjen som tenkes brukt til en rapport om situasjonen etter forslag fra Nasjonalt fagråd dersom det er mulig innenfor rammen av SAK-bevilgningen.